

Joško Kovačić

Hvar

ŠKŎJI

Škŏji zelëni, od vîke vikŏv škŏji,
na dôrž i vîtar miljârde gŏdišć stojîdù;
ù more nêrodu i tâko hlŏdidu râne od sùnca,
skùpa s rîborima zvîzdê brojîdù:
i kakŏ da hi mîsec oli kurênat krîpi,
svâki dôñ sve vêće i vêće su lîpi.

Ni na pûntu smârti nêcù zaborâvit
grŏte, šmârce i sùhe od bûre bŏre,
kojî po škŏjima pozdrŏvjodu gâlebe,
i onŏ mòdro zârcalo ca ga zovêdu môre:
škŏji, ùvik škŏji, dî kakŏ u rāju
maeštrŏl friškŏ i cvŏrcki kantāju.

Škŏji ìmodu svojâ jûsta - svojê vâle,
i jazîk je njîhov kad šùškodu bŏte;
mlŏde su jin rîbe kojê jin bušîjêdu nôge,
onî jedŏn sa drùgin govŏridu in sekrêto na mòte,
dok put kûlfa kurî nikî bîli brŏd
i kroz ùžgonu ârju vunjŏ zimorŏd.

SVĚTI MIKŮLA

(hvarsko groblje)

Visokò se d'žedu jòrboli,
visokò kampanèli,
ìmo visòkih kùćih i visokà je škùla;
ma ìsto v'šji je od svìh,
pòvar svìh stojì
Svèti Mikùla.

Svètemu Mikùli još n'kor nì utèka:
ni bìdni, ni glòdni, ni siromàh, ni gospođin,
ni mlòdi, ni stòri, ni đivnjà, ni nòna:
njānci Isùkorst, Bòžji sìn,
nì se mòga škapulàt od onà trì dōna -
- tōte je svākemu postèja jèdnako mèkà.

Còrni zìdi
òkolo Svètega Mikùle
govòridu jùd'ima:
nemòjte n'kad zaborāvit
ràpu od grèba;
svāk tukò ovòde pàst,
iz njè ni skālih za izòc -
sòmo nòc;
na zòdnji vijòj grè se u škātulu od hrèba.

Visokò se d'žedu jòrboli,
visokò kampanèli,
ìmo visòkih kùćih i visokà je škùla;
ma ìsto v'šji je od svìh,
pòvar svìh stojì
Svèti Mikùla.

ZĪMSKI VAPŌR

Izōšla su dvò Pujīza
od mālo pīza,
i jedōn iz Nīš mōkar ka i mīš;
ukarcāla se četīri Njēmca i trī rēmca.

Na skālu je noštrōmo
vikō: baržīje hōmo.

ZVĪZDĚ

Kāsna je ūra, vajō hodīt dōma
stēnje būra, lantērna je sōmā
svā su vrōta jūdi zaklopīli,
zatvorīli škūre, lēgli u postēju,
vāzeli s kantunōlā cāgod letūre,
štījedu, drīmjedu, glēdodu na lerōj, barzò cedu zaspāt:
svē će stāt.

Sōmo mōre
kantō rīvi,
i zvīzdē rosīdū
na kùpe.

Gōre nā nebo svē gorī,
gorī ogōnj ca sē nīkad nēće izgōsīt,
gorī ogōnj
od zvīzd.

Vēliki srēbarni cīcki mōrsidu bōrima vlōse
- da mōgu dōc do njīh i vrōtīt se nōse!
itī bi hi kūpīt, ma nē znon: pōc?
ko hī je ūžgo gōre, kād je tō bīlo, i zōc?
kakō su narēsle gōre?

Mucī mōre.

JÛGO

Môre je pozelenilo od mûke,
stablã su raširila rûke;
ròba je mokrà na sušilo
kùlaf je otvoril rilo;
prika Fãbrike se ne mòže pasãt,
za ne smocit postolè tukò tarkãt;
tãmo dalekò na žòlò pèrle
mècedu bòte svè u mèrle.

BÒRI

Òkolo kãmik, odìspod tròvã,
nagrišpòno tìlo, zelèna glòvã.

z i m ã

Od bòra stòro jògla ne mirùje,
vìtri trèšèdu karagùje.

p r a m ã l i ć e

Ništò se ćùti, ništò se ćùti
u àrju; izrèsa cvit je žùti.

l i t o

Kroz gròne, od sùnca, nì cùt ni rìc;
na žile trankvìle skòce konjic.
Òkolo kãmik, odìspod tròvã,
nagrišpòno tìlo, zelèna glòvã.

HAIKU

1.

Věliško tĭlo -
glōvã molĭšna
tūrko na prědiku.

(“Turko na prediku” - Turčinom
na propovijedi zovu u Hvaru kuk-
ca bogomoljku (mantis religiosa))

2.

Svęta Mandalĭna:
kopřĭvnica pŭna vodě
kad pãdo dōrž.

(Poljska crkvice kraj Hvara)

3.

Govorĭlo se i ověga i oněga -
a na zōdnju, ěpeta,
nĭkor nĭšta nĭ znō.

TUMAČENJE NERAZUMLJIVIH IZRAZA IZ HVARSKOGA NARJEČJA

ŠKŌJI	- manji otoci; ovdje: otočje kraj grada Hvara, tzv. "pakleni" otoci" (izraz u narodu nepoznat)
dōrž	- dažd, kiša
něrodu	- (nerot) rone
kurěnat	- morska struja
věće	- više
na pūntu smārti	- na samrti
grōte	- obalne hridi
šmārce	- smrče (biljka)
cvōrcki	- cvrčci
kantāju	- pjevaju
vāle	- uvale
bōte	- valovi
mlōde	- cure, djevojke
bušijēdu	- ljube, cjelivaju
in sekrēto	- potajice
kūlaf	- otvorena pučina Jadrana
kurī	- jezdi
ūžgon	- zapaljen
ārja	- zrak
zimirōd	- zimirad, ružmarin

SVĚTI MIKŪLA

dīvnjā	- djevojka; neudana žena
rāpa	- rupa
tukō	- treba, mora
vijōj	- putovanje
hrēb	- drvo

ZĪMSKI VAPŌR

Pujīz	- Talijan
hōmo	- (hod'mo) hajdemo, idimo

ZVĪZDĚ

letûra	- štivo, nešto za čitanje
(a)lerōj	- sat (sprava)
cĭcki	- čičci
mōrsidu	- mrse
vlōse	- vlasi, koju
nōse	- nazad, natrag
itĭ bi hi	- htio bih ih
pōc	- pošto
zōc	- zašto

JÛGO

Fābrika	- stara obala u Hvaru
mērli	- čipke

BÖRI

kāmik	- kamen
nagrišpōn	- naboran
jōgla	- igla
karagūje	- češeri, šišarice
trankvĭle	- mirne
konjĭc	- skakavac

HAIKU br. 2

koprĭvnica	- kropionica, (kamena) posuda za blagoslovljenu vodu, ovdje uzidana uz vrata izvana
------------	---

br. 3

na zōdnju	- na koncu
ĕpeta	- opet
nĭkor	- nitko